

„Tak vy si myslíte, že peniaze sú koreňom všetkého zla. A čo je koreňom všetkých peňazí?“

Ayn Rand

Obsah

Zvalťe euroval
str. 1

Jednoducho eurozóna
str. 2

Prečo budeme platiť vyššie dane
str. 3

Zhrnuté a podčiarknuté. Toto vám prevetrá peňaženky
str. 3

Predpokladmi proti realite
str. 5

Petržalská hacienda za 185 eur ročne?
str. 7

23 % proti hospodárskemu rastu
str. 8

Klamstvá do poslednej sekundy
str. 9

Liberty Camp 2012
str. 9

Cena štátu
str. 11

Free Market Road Show 2012 v Slovinsku
str. 12

Pro/Anti Market
str. 13

www.INESS.sk

Editorial

Richard Ďurana

Podstatné udalosti sa dejú aj (alebo práve?) počas horúcich letných dní. Niekedy sa na jazyk tisne otázka, či niektoré z nich nie sú dôsledkom úpalu, úžehu, prípadne iných následkov nadmernej expozície slnečným lúčom.

Na Slovensku sa zvýši daňovo odvodové zaťaženie na úkor neochoty politikov prispôbiť výdavky verejnej správy ekonomickej realite. Zaplatí to súkromný sektor. Zoznam opatrení, ktorými mu vláda prikladá pijavice, nájdete v článku *Zhrnuté a podčiarknuté – toto vám prevetrá peňaženky*. O negatívnych dopadoch týchto opatrení píšeme v článkoch *Riešenie horšie ako problém* a *Prečo budeme platiť vyššie dane?* Jedným dychom však treba dodať, že maslo na hlavu nemá len súčasná, ale aj predchádzajúca vláda, ktorá si zrejme tiež nevšimla, čo sa deje v jej vlastnej pokladničke v dôsledku ekonomického spomalenia v kombinácii s rastom výdavkov. Príkladom nepochopenia fungovania vzťahov v hospodárstve je dichotomický prístup k riešeniu otázky vysokej nezamestnanosti. Na jednej strane vláda hádže podnikateľom pod nohy polená v podobe vyšších daní a odvodov či menej flexibilného Zákonníka práce (pozri článok *Osudné odstupné*), na strane druhej selektívne podporuje tvorbu pracovných miest (pozri článok *Koľko stojí zamestnanie*). Namiesto toho, aby rozviazala ruky podnikateľom a prenechala na nich vytváranie udržateľných pracovných miest v sektoroch, kde sú najproduktívnejšie. Dane sa však nebudú zvyšovať len ekonomicky aktívnym ľuďom, ale aj vlastníkom nehnuteľností. O dopadoch jedného z najdiskutovanejších navrhovaných opatrení súčasnej vlády píšeme v článku *Petržalská hacienda za 185 eur ročne?*

No a podľme za hranice. Do spoločnej pokladničky

s menovkou euroval načiera ďalší člen eurozóny v problémoch, tento krát však už ten z ťažšej váhovej kategórie. Španieli mohli na problémy svojej ekonomiky zabudnúť aspoň na chvíľu počas svojho úspešného pôsobenia na európskom futbalovom šampionáte. Návrat späť do reálneho života zrejme nie je jednoduchý, a to i napriek 100 miliardám, ktoré z eurovalu dostanú na rekapitalizáciu bánk (a ktoré sú v porovnaní s tým, čo španielske banky čaká, odrobinka). Svedčia o tom aktuálne správy o demonštráciách proti avizovaným úsporným opatreniam. A to všetko aj napriek otvoreným klamstvám zo strany euroúradníkov o tom, že so Španielskom je všetko v poriadku. Viac o týchto praktikách píšeme v článku *Klamstvá do poslednej sekundy*. Kríze eura sa venujeme aj v ďalších článkoch tohto Market Finesse.

A na koniec trochu pozitívnej energie: na konci júna sme organizovali v poradí už šiesty *Liberty Camp*, venovaný ekonómii, filozofii a etike slobody. Na tomto týždňovom podujatí, celom v anglickom jazyku, sa zúčastnili študenti z 8 a lektori zo 4 krajín!

Pripravili sme aj nový *Vesmír verejných výdavkov* pre rok 2012. Prvý krát od roku 2006 sme zväčšili formát, pridali sme naň ďalšie užitočné informácie ohľadom príjmov verejnej správy a štátneho dlhu. Pozrieť si ho môžete na stránke Cena štátu a na peknom plagáte formátu B2 ho môžete získať u nás v INESS. Viac informácií nájdete na našej stránke.

Prajem vám pohodové letné čítanie,

Richard Ďurana

Zvalťe euroval

Juraj Karpiš

Eurozóna je v plameňoch a európski lídri namiesto hasenia okolo nej stavajú múr. Mali by sme si dať pozor, nech sa nezamurujeme na tej nesprávnej strane.

Ešte sa pamätáte na dôvod, prečo padla predchádzajúca vláda? Nie, nemyslím pozoruhodné strategické chyby konkrétnych slovenských politikov. Mám na mysli predmet toho hlasovania, osudného pre vládu. Bolo treba schváliť zmeny vo fungovaní a právomociach dočasného eurovalu (EFSF). Tieto zmeny dovolili eurovalu nakupovať dlhopisy, poskytovať úvery priamo finančnému sektoru a mali umožniť jeho finančné prepákovanie poisťnou schémou. Najneskôr do mesiaca tak malo dôjsť k

transformácii chatrného eurovalu, ktorého existenciu trhy ignorovali, na megafond s efektívnou kapacitou 1 500 miliárd eur, ktorý zachráni Európu. Ak by Slovensko povedalo nie, údajne by došlo ku katastrofe na akciových a dlhopisových trhoch. Koniec eura, Únie, sveta.

.spackaný plán

Je o sedem mesiacov neskôr. Ten 1 500-miliardový euroval stále neexistuje a objem zdrojov poskytnutých z EFSF je dokopy 135 miliárd eur. Nie preto, že by Slovensko, slovami predsedu Európskej komisie Joseho Manuela Barrosa, nezahlasovalo tak „ako treba“. Neexistuje preto, že to bol spackaný plán, postavený na naivnom očakávaní, že

súkromné trhy neprekuknú takúto štruktúru a nepochopia, že sa Európa zase raz snaží sama seba vytiahnuť za vlasy z kaše: euroval garantovaný krajinami eurozóny zachráni krajiny eurozóny. Ani vynovený dočasný euroval nevedel na súkromných trhoch získať dostatok zdrojov na ambiciózne záchrannárske práce. Koniec eura, Únie a sveta však pre nikoho (teda okrem slovenskej pravice) nenastal.

„čo vyrieši trvalý euroval“

Namiesto eurovalov problematické krajiny a ich banky totiž opäť zachránila Európska centrálna banka. Vyhrnula si rukávy, dala štipec na nos a zdaničila euroobčanov natlačením bilióna nových žetónov, ktoré rozdala do rúk bankám. Tie z nich zafinancovali svoju existenciu a pomohli s nákupom dlhových problematických krajín na svoje už aj tak chatrné súvahy.

Teraz slovenský parlament odobroval ďalší euroval. Európsky stabilizačný mechanizmus (ESM) je trvalou podobou EFSF. S kapitálom 700 miliárd eur má mať efektívnu úverovú kapacitu 500 miliárd eur. Garancie Slovenska vychádzajú na takmer 1 100 eur na každého Slováka. Má poskytovať problematickým krajinám úvery, nakupovať ich dlhopisy, prípadne poskytovať pôžičky nesolventným bankám.

Prípadné nákupy ESM dlhopisov problematických krajín však nepotešia ich súkromných držiteľov. Do skupiny veriteľov sa totiž takto dostane alfa veriteľ (ergo ESM), ktorý

má prednosť pri delení pozostatkov koristi v prípade, že to dlžník nezvládne. To, že byť v skupine s preferovanými veriteľmi ako je euroval či ECB môže byť naozaj nákladné, si investori overili v prípade gréckeho bankrotu. Súkromných veriteľov ostrihali naozaj dôkladne, verejní veritelia perie nepustili.

Spustenie „záchranu“ krajiny zo strany ESM tak môže, paradoxne, viesť k výpredajom dlhopisov zo strany súkromných investorov.

Zároveň je už dnes, ešte pred jeho samotným spustením, jasné, že ESM je príliš malý. Možno preto predpokladať, že aj naďalej bude hrať kľúčovú úlohu ECB, ktorá má vďaka tlačiarňam na peniaze jediná neobmedzené zdroje. Možno sa špinavá práca tlačenia nových žetónov ECB zamaskuje

bankovou licenciou pre ESM. Fond si tak bude „požičiavať“ nie od súkromných trhov, ale priamo z bezodných trezorov ECB. Už dnes po tom volajú Francúzi. Vedia totiž, že z 500 miliárd sa im po Španielsku, ktoré je v rade pred nimi, už neujde dosť spoločných eur na záchranu ich gigantických bánk, prepchatých rizikovými aktívami z periferie. A ak by tieto straty museli niesť sami a nemohli by ich cestou ESM prehodiť na ostatných členov, tak sa zo svojho socialistického snívania musia zobudiť už zajtra.

„bez kontroly“

Slovenskí politici by mali ESM povedať nie. Euroval neatakuje podstatu problémov a len inštitucionalizuje morálny hazard v menovej únii. ESM vytvára nebezpečnú a drahú ilúziu, že politik v osudom skúšanej krajine má aj inú možnosť ako šetriť, robiť radikálne štrukturálne reformy a likvidovať nesolventné banky. Kto o pomoc zo spoločnej kreditky požiada medzi prvými, vyhráva. Peniaze sa totiž budú mliehať extrémne rýchlo a kartu trhy čochvíľa zablokujú. Nešťastím je, že ESM otvára spoločnú peňaženku skôr, ako v eurozóne existujú kredibilné a hlavne fungujúce mechanizmy na kontrolu použitia spoločných zdrojov. Že máme Pakt stability a rastu či „fiskálny kompakt“? Ale choďte. Naozaj si myslíte, že Španielsko dostane pokutu za neplnenie konsolidačného plánu? Absencia policajta vyrabovanie karty iba urýchli. Náklady ponesieme aj my.

„týždeň, 23.6. 2012“

Jednoducho eurozóna

Martin Vlachynský

Ak by ste vymenili názvy štátov za južansky znejúce mená, súčasný vývoj v eurozóne by pripomínal kvalitnú telenovelu, plnú lží, lásky, podvádzania a dejových zvrátov. A ako pri správnej telenovele aj tu sa píše scenár na kolene.

V Španielsku je toľko prázdnych domov ako v šesťkrát väčších USA. Ich ceny pomaly klesajú a ešte nejaký čas klesať budú. Španielske banky, ktoré výstavbu miest duchov financovali lacnými eurami, sa najskôr tvárili, že nič. Rovnako sa tvárili aj španielski a európski politici.

Ešte v sobotu, pár hodín pred telekonferenciou lídrov eurozóny, hovorkyňa španielskej vlády médiám oznámila, že o žiadnu pomoc sa žiadať nebude, zatiaľ čo sa za zavretými dverami upiekol pôžičkodár sto miliárd eur. Tento má ísť na rekapitalizáciu finančného systému, preto Španieli nemusia podpísať žiadne tvrdé memorandum ako napríklad Gréci. A tu sa zápletku zauzila.

Grécka Syriza, ktorá má našliapnuté na víťazstvo v nedeľných voľbách, začala ešte hlasnejšie kričať, prečo by Gréci mali plniť nejaké podmienky, keď Španieli nemusia? Pridali sa aj doteraz tichí a poslušní Íri. Prečo

oni museli za realitnú bublinu platiť tvrdými úsporami? V eurohaciende nesmelo dvíhať ruku aj malinký Cyprus, ktorý tiež bude potrebovať vreckové.

Hlavná postava v pozadí

Všetko? Ani zďaleka, ešte sme len pri 44. časti (toľko vyjadrení o stabilite eura zatiaľ vydala eurogroup od vypuknutia gréckej krízy). Portugalsko vyčerpalo už takmer tri štvrtiny pomoci a prístup na dlhopisové trhy je stále v nedohľadne.

Samotné Španielsko bankami neskončilo, jeho verejné financie sú v dôsledku bankrotujúcich regiónov a najvyššej nezamestnanosti v Európskej únii v nezávideniahodnom stave a ak úroky na ich dlh prekročia magickú hranicu sedem percent, okolo ktorej oscilujú, k pravej ruke hneď natrčia aj ľavú. Fini sa vyhrážajú, že bez záruk nikomu nepožičajú ani cent.

Ale to je vlastne aj tak jedno, všetci čakajú na okamih, keď sa zapojí hlavná postava celého seriálu, ktorá sa zatiaľ nenápadne prechádza v pozadí – Taliansko.

Kde bolo, tam bolo

A čo Slovensko? To Slovensko, ktoré sa chys-

tá zvýšiť alebo zaviesť štrnásť nových, respektíve vyšších daní a odvodov, aby získalo do rozpočtu dodatočnú miliardu eur, aby teraz Španielsku zagarantovalo rovnakú sumu - miliardu eur (hoci ešte v piatok minister financií tvrdil, že to sú len zlé reči neprajných médií a niektorých politikov). Slovensko by do scenára tiež mohlo prispieť jednou historickou. Znela by asi takto:

Kde bolo, tam bolo, v roku 1999 mala jedna stredoeurópska krajinka rozvrátený bankový systém. Hlavy sa dali dokopy a pripravili ozdravný plán, ktorý stál 125 miliárd vtedajších korún (desať percent jej vtedajšieho HDP!). Zaplatili to obyvatelia tej krajinky, hoci to nebol malý peniaz. Na každú rodinu pripadal náklad asi stotisíc korún, čo bol vtedy priemerný ročný čistý príjem jedného človeka.

Ak by sme terajšiu pomoc sto miliárd rozdelili medzi Španielov, na jednu rodinu by pripadol náklad šesťtisíc eur, teda necelý trojmesačný čistý príjem priemerného Španiela. Ale veď v Európe si treba pomáhať. Možno nám Španieli za odmenu jedného dňa darujú dáku haciendu na Costa del Sol.

SME, 13.6. 2012

Prečo budeme platiť vyššie dane

Juraj Karpiš

Keby privatizáciu kontrolného 66% balíka akcií bratislavského letiska v roku 2006 nezastavila nastupujúca vláda premiéra Roberta Fica, naše verejné financie by získali 160 miliónov eur.

Že privatizáciu zastavil Protimonopolný úrad výhradou proti subjektu prepojeného na Viedeň? Podnik mal teda získať druhý najúspešnejší z tendra.

Ekonomická teória a prax hovoria, že štát je zlý vlastník a manažér podnikov.

Štúdia zverejnená začiatkom tohto roka porovnávajúca manažment 10 000 spoločností v dvadsiatich krajinách hovorí, že štátom

vlastnené spoločnosti boli manažované najhoršie a to naprieč všetkými sektormi, ktoré analýza skúmala.

Slovenskí politici sa rozhodli dokázať opak. Ak súdime podľa objemu investícií, tak sa letisku v posledných rokoch naozaj darilo. Nový terminál nás stál 113 miliónov eur (69 miliónov dala prvá Ficova vláda priamo zo štátnych finančných aktív).

Aby ste si uvedené čísla dali do kontextu slovenských verejných financií, diskutované zvýšenie daní z domov či lepšie položených hypotékou financovaných panelákových bytov má ročne priniesť 150 miliónov eur.

Ak sa však pozrieme na počet klientov letiska a zisk, je to už horšie. Vďaka vysokým odpisom má letisko od roku 2009 stratu, ktorá vlni dosiahla 3,7 milióna eur.

Ambiciózne štátne investičné projekty viedli k tomu, že kapacita letiska čoskoro presiahne trojnásobok toho, čo treba na obsluhu existujúcich klientov.

Samozrejme, prispela aj kríza. No prečo na ňu nereagovali investície, nie je jasné. Navyše nebyť zastavenej privatizácie, kríza už nie je problém slovenského daňového poplatníka, ale nového vlastníka letiska.

SME, 13.5. 2012

Riešenie horšie ako problém

Juraj Karpiš

Naokolo zúriaca euro kríza donútila už aj slovenskú vládu zamyslieť sa nad riešením vysokého deficitu verejných financií. Roky hojnosti (2008-2010), keď napriek prichádzajúcej kríze rástli verejné výdavky zďaleka najrýchlejším tempom v únii (priemerný ročný rast upravený o infláciu 7,8%) sú nadobro preč.

Slovenské riešenie deficitu je však horšie ako samotný problém. Nebudeme korigovať z reťaze utrnuté výdavky, ale neschopnosť politikov zodpovedne hospodáriť dáme naplno vyžrať súkromnému sektoru. Dieru zaplätame takmer výlučne zvyšovaním všetkých možných daní a odvodov. Radšej ako obmedziť plytvanie štátu zoberieme peniaze

súkromnej sfére, ktorá je ale zároveň ako jediná schopná generovať hospodársky rast a nové, udržateľné pracovné miesta. Stovky miliónov eur utopených v predraženom betóne, prázdnych letiskových halách, miliardom odpratávaní snehu, fajnových web stránkach štátnych inštitúcií, (a)sociálnych podnikoch, zlatých padákoch šéfov strato-vých štátnych podnikov, honosných štadiónoch, zbytočných železničných staniaciach následne nazve najatý expert „stimulom“ a všetko bude kôšer.

Takéto riešenie od novej vlády, ktorá nechce viditeľne trestať svojich voličov, nie je prekvapením. Veď poriadne šetriť sa nakoniec neodhodlala ani posledná „pravcová“

vláda. No napriek tomu, že sme nečakali „pobaltský racionalizmus“, sú predstavené opatrenia „gréckym sklamaním“. Máme o 150 tisíc nezamestnaných viac ako pred krízou, miera nezamestnanosti je u nás piate najvyššia zo všetkých krajín Európskej únie. Kto vie lepšie, kde je najväčší potenciál vytvoriť v ekonomike hodnotu a pracovné miesto – úradník na ministerstve alebo podnikateľ v teréne? Naozaj možno predpokladať, že keď zvýšime živnostníkom dane, automaticky sa z nich stanú zamestnanci? Keď už sa všetci vrháme na delenie napečeného koláča, mali by sme si dávať pozor, nech pri tom nezabijeme pekára.

SME, 11.6. 2012

Zhrnuté a podčiarknuté. Toto vám prevetrá peňaženky

Martin Vlachynský

Hoci sa dá konsolidácia spraviť aj cez šetrenie, vláda sa rozhodla zvoliť cestu vyšších daní. Udržať tempo s neustále sa meniacimi návrhmi príjmových opatrení novej vlády je náročná úloha, preto sme pre vás pripravili kompletný prehľad konsolidačných opatrení vlády, ktoré sú v rôznom štádiu prípravy. Niektoré z nich sú už v legislatívnom konaní, niektoré zatiaľ ako nahrubo sformovaný návrh. V druhej časti nájdete najzaujímavejšie body z Akčného plánu boja proti daňovým podvodom, ktoré pre podnikateľov budú predstavovať značné zmeny.

1. Zvýšenie dane z príjmu právnických osôb z 19% na 23%. Očakávaný výnos 366 miliónov EUR.

2. Mimoriadny bankový odvod 50 miliónov EUR v tomto roku. (Niektoré média tvrdia, že na tomto odvode sa majú podieľať aj regulované podniky, popri ich vlastnom špeciálnom odvode).

3. Rozšírenie bázy na výpočet bankového

odvodu 0,4% aj na vklady domácností. Očakávaný výnos 25 miliónov EUR v roku 2012 a 100 miliónov EUR v roku 2013.

4. Mimoriadny odvod pre regulované podniky v podobe 4,2% z hospodárskeho výsledku, odhadovaný výnos vo výške 100 miliónov pre rok 2012 aj 2013. Podniky, ktoré budú platiť osobitný odvod, musia mať hospodársky výsledok minimálne tri milióny eur a minimálne 51 percent ich aktivít musí byť orientovaných do oblastí regulovaných činností.

5. Zvýšenie všetkých maximálnych vymeraovacích základov na päťnásobok priemernej mzdy. Očakávané výnosy ešte nie sú zverejnené.

6. Zavedenie progresívnej dane pre fyzické osoby so sadzbou 25% pri prekročení určitej príjmovej hranice, (podľa posledných správ 3246 euro), výnos má byť 50-60 miliónov.

7. Dodatočná daň z nehnuteľností, presná

forma neznáma, pravdepodobná možnosť ráta s odpočítateľnou položkou 100 000 euro, a výnosom 150 miliónov euro, sadzba by sa v takom prípade pohybovala okolo 0,3-0,4% z hodnoty nad 100 000 euro.

8. Daň z dividend, najčastejšie sa spomína návrh 10%, objavilo sa aj 20%, výnos neznámy.

9. Zavedenie dane na víno, zvýšenie spotrebných daní z liehu a tabaku. Konkrétne sadzby nie sú známe, ani vládne odhady výnosov. Štúdia IFP z novembra 2011 navrhla pri pive zvýšiť spotrebnú daň z 1,65 na 1,85 eura za hektoliter, pri liehu z 1080 na 1121 eur za hektoliter 100%-liehu a za víno novú daň 33,75 eura za hektoliter. Výnos by dosiahol 35 miliónov euro. Podľa štúdie Horvátha a Ódora z februára 2012 je pri dani na alkohol dodatočný priestor na výnos 23 miliónov euro.

10. Registračná daň na automobily. Objavil sa návrh registračnej dane na nové automo-

bily, začínajúca na sadzbe 33 euro a rastúca podľa výkonu auta. Vláda vidí priestor na príjem 6 iliónov euro, štúdia Ódora a Horvátha odhadla priestor na výnos až 24 miliónov euro.

11. Zvýšenie minimálneho VZ pre živnostníkov na 50% priemernej mzdy, alebo 1,2 násobok minimálnej mzdy. Možný príjem pre SP 36 miliónov euro.

12. Zvýšenie VZ pre odvody postupnou zmenou koeficientov na 1,486 (dnes je VZ pre sociálne odvody polovičný, VZ pre zdravotné sa delí koeficientom 2,14).

13. Obmedzenie paušálnych výdavkov stropom (pravdepodobne 5040 euro, zvažovalo sa aj 3600 euro alebo 2400 euro). Odhad Horvátha a Ódora vraví o 35 miliónovom príjme (verzia so stropom 2400 euro).

14. Platenie všetkých odvodov už v prvom roku živnosti.

15. Zmena pomeru odvodov dôchodkového poistenia, do II. piliera pôjde 4%, možnosť dobrovoľných doplatkov vo výške 2%.

16. Prehodnotenie definície závislej činnosti obmedzí možnosti pracovať na živnosť.

17. Odvody pri práci na dohodu sa budú platiť pri príjmoch vyšších ako životné minimum.

18. Zvyšovanie dôchodkov o pevnú sumu (v

roku 2013 o 8,74 eura).

19. Obmedzenie rodičovských dávok príjmovým stropom, Horváth a Ódor navrhujú zrušiť prídavky na dieťa a daňový bonus horným 40% domácností s výnosom 352 miliónov.

Diskutované dane z dedičstva a darovania pravdepodobne v blízkej dobe zavedené nebudú. V minulosti boli uplatňované progresívne sadzby 3-40% (dedičstvo) a 1-5% (darovanie). Súčasťou opatrení je aj návrh Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016, ktorý obsahuje množstvo zmien v oblasti obchodného, finančného a trestného práva. Vybrané body:

Účinnosť najneskôr od 1.10.2012

- Zavedenie povinnosti skladať finančnú zábezpeku rizikovými osobami pri registrácii DPH.

- Povinné mesačné zdaňovacie obdobie pre nových platiteľov DPH po dobu 12 mesiacov.

- Zníženie počtu štvrtročných platiteľov DPH (zníženie hranice obratu na povinné mesačné zdaňovacie obdobie).

- Spoločné a nerozdielne ručenie za daň (dvaja platitelia DPH v refazci, pričom jeden daň do SR neodvedie a druhý si uplatňuje nárok na odpočet).

- Zavedenie povinností preukazovania intra-

komunitárnych dodávok tovaru

Účinnosť najneskôr od 1.10.2013

- Analýza uskutočňovaných úhrad za tovary, služby a iné formy platieb realizované daňovníkmi voči subjektom so sídlom podnikania v nespupracujúcich, resp. OFF SHORE jurisdikciách

- Zavedenie povinnosti správcu vkladu vložiť peňažné vklady spoločníkov s.r.o. do štátnej pokladne

- Zavedenie právnej zodpovednosti právnických osôb

- Zavedenie povinnosti bezhotovostnej platby v obchodnom styku nad určitý limit (10 tis. eur)

Účinnosť najneskôr od 1.10.2014

- Zavedenie ratingu daňových subjektov a povinné uvádzanie stupňa ratingu na daňových dokladoch

- Zriadenie insolvenčného registra

- Právny základ pre rozlíšenie dvoch typov s.r.o. – s povinným základným imaním presahujúcim určitú sumu (napr. 15 tis. eur) a so základným imaním 1 euro ale sprísnenými podmienkami.

eTrend, 31.5. 2012

Aktualizované 13.7. 2012 podľa posledných dostupných údajov

ZLEPŠIME SPPOLOČNE SLOVENSKO

HLASUJTE ZA NAJLEPŠÍ PROJEKT!

Podporte aj vy svojím hlasom projekt, ktorý vylepší miesto, kde žijete, alebo oživi aktivity vo vašej komunite.

Hlasujte na www.sppolocne.sk od 13. júla 2012 a automaticky budete zaradený do žrebovania o atraktívne ceny.

viac info na www.sppolocne.sk

SPP PRE BUDÚCNOSŤ

Nadácia **SPP** © EkoFond

Predpokladmi proti realite

Predrag Rajsic

Ak chodíte, alebo ste absolvovali nejaký z klasických seminárov o ekonómii, je celkom pravdepodobné, že ste si položili takúto otázku: ak ekonomický model svojimi predpokladmi abstrahuje od reality, prečo by som mal veriť výsledkom toho modelu? Jedna z odpovedí, ktorú často dostávam, keď sa na to pýtam, znie nejako takto: Samozrejme, že model neodráža skutočný svet, nemá byť reálny. Ak by bol, nebol by to model!

Taká reakcia môže u niekoho zanechať pocit intelektuálnej menejcnosti alebo neschopnosti abstraktného myslenia. Môže sa zdať, že nám niečo zrejme uniká. Niekedy môže odpoveď ísť o kúsok ďalej: modely sú zjednodušené interpretácie skutočnosti, aby sme ju dokázali lepšie pochopiť. Táto odpoveď je trochu viac zdvorilá, ale stále sa nedozvieme, ako sme určili, ktoré aspekty reality neboli dostatočne dôležité na to, aby sme ich do modelu zahrnuli. Zostavenie modelu týmto spôsobom tiež naznačuje, že prvky reality už poznáme a vieme ako spolu súvisia.

Ak žiadna z týchto odpovedí nie je pre vás dostačujúca na stotožnenie sa s walrasiánskym prístupom, v súčasnosti dominujúcim v ekonómii, možno sa budete chcieť pozrieť na diela niektorých rakúskych ekonómov. Ludwig von Mises, Friedrich Hayek a Murray Rothbard boli hlavnými predstaviteľmi tejto školy v 20. storočí, a ukázali, že existujú oveľa pevnejšie popisy trhov ako sú obsiahnuté v matematických modeloch všeobecnej rovnováhy.

Základné princípy rakúskej ekonómie

Walrasiánske a rakúske prístupy často prichádzajú k podobným záverom pokiaľ ide o význam trhov, ale inou cestou. Výhodou rakúskeho prístupu je práve cesta, ktorou príde k svojim záverom – zastáva niekoľko kľúčových princípov, s ktorými sa dá len ťažko nesúhlasiť:

- Hodnota je v mysli jednotlivca. Práve preto je subjektívna a priamo nepozorovateľná ostatnými.
- Hodnota nie je fyzické množstvo. Teda me-

dziľudské porovnanie úžitku alebo hodnoty sú zbytočné.

- Každá ekonomická aktivita je následkom individuálneho konania jednotlivca na základe jeho hodnôt.

Walrasiánsky prístup často neprijíma tieto princípy v záujme matematickej uchopiteľnosti. A to je zásadný problém. Do akej miery môžeme veriť modelu, ktorý predpokladmi odstraňuje realitu?

Pravdepodobne ste už počuli mnoho ľudí viť súčasnú ekonomickú krízu za „zlyhanie trhu“. Niektorí hovoria, že trh „zlyhal“ pretože skutočné trhy sú iné od „dokonalých“ ekonomických modelov. Ich logika je nasledovná: keďže nemôžeme veriť modelom trhu, nemôžeme dôverovať ani reálnym trhom. Takýto úsudok je ale chybný.

Ak by sme napríklad mali teóriu, ktorá tvrdí, že $2+2=5$, potom by sme spočítali 2 jablká s ďalšími 2 jablkami, a zistili by sme, že máme 4 jablká a nie 5, táto nezrovnalosť medzi našou teóriou sčítania a empirickým pozorovaním by nemala byť argumentom proti používaniu sčítania v každodennom živote. Naopak, mali by sme sa k našej teórii sčítania vrátiť a zistiť, kde sme urobili chybu. To, že trhy nefungujú rovnako ako modely všeobecnej rovnováhy nenaznačuje, že by sme mali na trhy zanevrieť. Namiesto toho je možné, že náš model je nepostačujúci pre pochopenie ich fungovania. V skutočnosti môžu existovať ďalšie prvky, nie nevyhnutne produkty trhu, ktoré prispeli k tomu, čo sme nazvali „zlyhanie trhu“.

Tu môže pomôcť rakúsky prístup. Rakúšania tvrdia, že práve tie vynechané prvky reality v našich modeloch robia skutočné trhy jedinečnými.

Efektívne trhy verzus trhy ako nepostrádateľné prostriedky sociálnej spolupráce

Typický neoklasický príbeh o efektívnych alebo dokonale konkurenčných trhoch hovorí o efektívnej alokácii trhov, ak dodržíme niekoľko predpokladov. Táto alokačná efektívnosť je interpretovaná ako súbor produkcie

a ceny, ktorá maximalizuje celkový spoločenský blahobyť. Predpoklady, ktoré vedú k takémuto výsledku, sú často uvedené v rôznych formách, ale nasledujúci zoznam by mal poskytnúť pomerne kompletný prehľad:

- Každý disponuje dôležitými informáciami o všetkých ostatných v firmách
- Všetci výrobcovia v danom odvetví sú relatívne malí vo vzťahu k celému odvetviu
- Preferencie spotrebiteľov môžeme vyjadriť známou funkciou užitočnosti
- Neexistujú transakčné náklady
- Neexistujú externality

Toto v rakúskom ekonómovi rozblíka červené svetlo hneď na začiatku. Ale nie sú to len rakúšania, ktorí kritizujú takúto formuláciu. Väčšina štátnych zásahov je založená na tvrdení, že keďže niektoré z vyššie uvedených predpokladov neplatia, vzniká neefektívnosť trhov vyžadujúca intervenciu.

Rakúšania však kritizujú niečo iné. Tvrdia, že táto teória nedostatočne popisuje trh. Analogicky, ak postavíte teóriu na premise, že alebo je červené, táto teória nebude veľmi užitočná v pochopení logických následkov skutočnosti, že alebo je modré.

Z vyššie uvedeného zoznamu vyhodí rakúšania von oknom predpoklad o dokonalých informáciách ako prvý.

Hayek založil väčšinu svojej práce na odvodzovaní logických následkov skutočnosti, že väčšina z nás vie veľmi málo o iných ľuďoch. Jeho mentor, Mises, začínal s faktom, že hodnoty jednotlivcov nie sú priamo pozorovateľné ostatnými a určil, že iba cez výmenné relácie (alebo ceny) môžu tieto subjektívne hodnoty nadobudnúť objektívne pozorovateľnú formu. A tak, len v spoločnosti, kde je súkromné vlastníctvo vymieňané medzi jednotlivcami, môže byť alokácia zdrojov vedená ľudskými hodnotami alebo preferenciami.

Hayek touto myšlienkou ilustroval, že trhové ceny slúžia ako signály osobitých okolností v čase a priestore iba niektorým jednotlivcom a len ako kúsky rozptýlených informácií. Napríklad, keď ceny stúpajú, spotrebiteľia vedia, že je čas hľadať alternatívy, a výrobcovia chcú vyrábať viac relatívne drahého tovaru bez toho, aby museli poznať konkrétne príčiny rastu cien. Takto dáva rast cien aj informáciu aj motiváciu rôznym jednotlivcom postupovať tak, aby sa drahý tovar stal relatívne prebytočným a teda v dlhodobom horizonte lacnejším. Vidíme, že namiesto založenia obhajoby na predpoklade dokonalých informácií, rakúšania začínajú poznaním reality nekompletnej informácie.

Preložila Katarína Korbelová

mises.org, 2.5. 2012

d'akujeme sme.sk

Radi by sme vám dali do pozornosti jednoduchú možnosť ako môžete **podporiť aktivity INESS**, medzi ktoré patrí napríklad aj projekt **Plytvanie štátu** či vydávanie mesačníka **Market Finesse**.

Môžete tak urobiť zo svojho domova či kancelárie jednoducho cez darovací portál dakujeme.sme.sk. Postup je veľmi jednoduchý a časovo nenáročný.

Priamy link je uvedený nižšie. Za vašu podporu, bez ktorej by naše aktivity nebolo možné realizovať, vám vopred ďakujeme!

<http://dakujeme.sme.sk/organizacia/33/iness-institut-ekonomickych-a-spolocenskyh-analyz>

Výsluhové dôchodky aj pre športovcov

Richard Ďurana

Po vojakoch a policajtoch sa možno výsluhových dôchodkov dočkajú aj športovci. Poslanec Mostu-Hídu a tréner šermu Árpád Érsek predložil do parlamentu návrh na rentu pre medailistov z olympiád i paralympiád.

„Návrh by sa podľa prepočtov poslanca týkal asi stovky športovcov a ročne by stál 480-tisíc eur. Zlatí medailisti by dostávali necelých 800 eur mesačne, strieborní a bronzoví z toho po 60 a 40 percent. Športovci sú podľa neho pri hľadaní práce znevýhodnení, venovali sa len športu a priniesli nám úspechy.“

Asi len málokto pochybuje, že každý jednotlivec by mal niesť zodpovednosť za budúce dôsledky svojich slobodných rozhodnutí a konaní. To sa nevzťahuje len na prehry v stávkovej kancelárii či výber celoživotného partnera. Týka sa to napríklad aj voľby vysokej školy či profesie (zamestnania). Rovnako zrejme málokto pochybuje, že ak niekoho niečo baví alebo má na niečo výnimočný talent, nevzniká mu automaticky nárok na to, aby sa mu všetci daňoví poplatníci na jeho hobby, ktoré sa môže transformovať do zamestnania, povinne skladali.

Národná hrdosť sa zvykne prejavovať v športe viac než v iných oblastiach života. Jeden český básnik dokonca nazval majstrovstvá sveta či olympijské hry „šovinistickým na-

paňovaním“. Aj tu zrejme možno hľadať korene návrhu poslanca Érseka, pretože len ťažko možno kvalifikovať/kvantifikovať prínos úspechov športovej reprezentácie za hranicami Slovenska. Za zmienku ešte stojí skutočnosť, že doživotný dôchodok by mal patriť každému úspešnému športovcovi – na Slovensku ostatne radi rozdáваме dávky všetkým bez ohľadu na jeho príjem a maje-

tok. Predstavme si však, že Dominika Cibulková vyhrá v Londýne olympiádu. Požiadal by pán poslanec slovenských daňových poplatníkov, aby doživotne prispievali 800 eur mesačne športovkyni, ktorá za svoju kariéru eviduje príjmy 3 mil. USD (náklady nepoznáme), alebo 480 eur hráčom NHL za striebornú medailu z nedávnych majstrovstiev sveta v ľadovom hokeji? (majstrovstvá sveta chý-

bajú v Érsekovom návrhu poslancovi Smeru Dušanovi Galisovi)

Prijatie tohto návrhu by navyše mohlo predstavovať nebezpečný precedens do budúcnosti – nereprezentujú Slovensko za hranicami aj úspešní, no finančne často krátko podkapitalizovaní vedci či filmári? Neozvú sa s pocitom krivdy podhodnotení vysokoškolskí pedagógovia?

Pán Érsek, nie je nič jednoduchšie, ako byť štedrý z cudzích peňazí.

P.S.: Priběh z doby, kdy Kongres projednával udělení zlaté čestné medaile Matce Tereze: Ron Paul, zatvrzelý odpůrce mrhání penězi daňových poplatníků se ujal slova a vybědl své kolegy k jinému řešení: „Vážení kolegové, není příliš záslužnou věcí rozdávat dary za cizí peníze, a proto nebudu hlasovat pro udělení medaile. Místo toho navrhuji, abychom mezi sebou udělali sbírku a medaili pro Matku Terezu koupíme ze svých vlastních peněz. Já sám přispěji 100 dolarů.“ Paulovo gesto se však s pochopením ostatních kongresmanů nesetkalo. Ti rozhodli o udělení medaile z peněz daňových poplatníků v poměru 434:1. Osamocený nesouhlasný hlas patřil právě Ronu Paulovi. (Zdroj: humanaction.cz, pozn. RĎ: medaila stála 30 000 USD)

iness.sk, 6.6.2012

Výdavky štátu

Agentúra rozvoja vodnej dopravy

Rozpočet: 223 304 eur (2012)

Počet zamestnancov: neznámy

Činnosť: Agentúra je rozpočtovou organizáciou spadajúcou pod Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií. Na základe štatútu má na starosti zabezpečovanie rozvoja a modernizácie vodných ciest, zabezpečovanie prípravy a realizácie výstavby a rekonštrukcií vodných ciest, zabezpečovanie

podkladov na spracovanie koncepcií v oblasti sledovaných vodných ciest, propagácia vodnej dopravy, spracovanie podkladov, návrhov a zdôvodnení na získanie a účelné rozdelenie finančných prostriedkov na investície do vodných ciest.

S rozpočtom 223 tis. eur ide o jednu s mikroorganizácií, na základe zverejnených faktúr za rok 2012 (dosiaľ zrejme nebola zhotovená výročná správa) je ťažko odhadnúť

jej skutočné aktivity. Za zmienku však stojí fakt, že rozpočtová organizácia ministerstva, sídliaca v jeho budove, platí mesačný nájom 473 eur a uhrádza náklady za vedenie účtovníctva.

Osudné odstúpné

Radovan Ďurana

Odstúpné je pokuta, ktorú zaplatí zamestnávateľ zamestnancovi za vytvorenie pracovného miesta. Tento výrok platí vtedy, ak je odstúpné vymáhané zákonom. Ak dôjde k výplate odstúpného dobrovoľne, nie je to pokuta ale odmena zamestnancovi za lojalnosť či vykonanú prácu.

Problém zákonného vymáhania odstúpného spočíva v tom, že abstrahuje od skutočnosti, že aj medzi zamestnávateľmi a aj medzi zamestnancami sú obrovské rozdiely. Niektorí idú pre firmu/ zamestnanca obetovať dušu, niektorí proste na robotu, firmu, či zamestnancov kašlú. Keďže nevieme, ktorí zamest-

nanci sú tí šikovní, a ktorí zamestnávateľia sú tí ziskoví, dohoda o odstúpnom by mala byť výhradne dobrovoľná, prípadne predmetom kolektívnej zmluvy. Ak to tak vo firme chcú, nech to tak majú, ak na to majú, a firma chce týmto spôsobom zamestnancov odmeniť.

Ale čo firmy, ktoré na to nemajú? Ktorých príjmy sú prísne závislé na predaji produkcie zamestnanca? Z čoho môže zamestnávateľ, ktorý hospodári na hranici, vyplatiť odstúpné? Buď z vlastného, alebo pracovné miesto oficiálne nevytvorí vôbec. Zamestná na dohodu, živnosť, či na čierno, keď nesie rizi-

ko, že zákazky nebudú. A to je nepríjemná matematika pre všetkých nezamestnaných. Pre nich odstúpné prinesie len pokles počtu novovytvorených pracovných miest.

Posledná novela Zákonníka práce zrušila súbeh výpovednej doby a odstúpného. Zamestnávateľ sa mohol so zamestnancom dohodnúť, či si výpovednú dobu odpracuje 1, 2 alebo 3 mesiace, alebo zamestnávateľ vyplatí zamestnanca rovno (1, 2 alebo 3 platy), a pracovné miesto bude zrušené hneď. To dohodnúť znamená, že ak chcel zamestnanec odstúpné, zamestnávateľ musel(!) dohodu – vyplatenie odstúpného, akceptovať.

Z podstaty veci, uvedenej na začiatku je zrejme, že odstúpné je naďalej pokutou, povinnosťou zaplatiť bývalému zamestnancovi mzdu bez vykonania práce. Odborári to považujú za odmenu ale aj vankúš, ktorý má garantovať zamestnancovi prežitie, kým si nenájde novú prácu. Pre zamestnávateľov ide o čistý náklad, ale aj súčasný stav vnímajú pozitívnejšie ako súbeh, lebo za prvé je to lacnejšie, ako keby platili aj výpovednú dobu aj odstúpné (pôvodne až 3+3), a pre niektorých je výhodnejšie zrušiť miesto hneď, ako ďalšie dva - tri mesiace ráno sviatí vo fabrike, kde sa nič nevyrába (náklady

vyššie o prevádzku).

Z podstaty veci je rovnako zrejme, že dĺžka rušeného pracovného pomeru nemení pokutu na oprávnenú platbu, podstata ostáva rovnaká, ale práve dĺžka hrá podstatnú rolu v rozhodovaní zamestnávateľa. Ak by sa odstúpné vyplácalo až po 10 rokoch pracovného pomeru, ochota vytvoriť regulérne pracovné miesto bude vyššia. Ak by výsledkom „lavizácie“ zákonníka práce malo byť len zavedenie súbehu odstúpného s dostatočne dlhým odstupom (5 a viac rokov), zamestnávateľia aj nezamestnaní si môžu čiastočne odľúknúť. Ale ak k tomu pridáme iné návrhy

z programového vyhlásenia ako opätovné zavedenie rozširovania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa, či rýchlejšiu valorizáciu minimálnej mzdy, tak slovenské pracovné právo sa rýchlo presunie do kategórie málo flexibilných (podľa Inštitútu finančnej politiky na Ministerstve financií dostala posledná novela Zákonníka práce medzi tie flexibilnejšie v EÚ). Môžeme si to asi dovoliť, keď na vytvorenie 16 tisíc miest sa v rámci operačných programov na podporu zamestnanosti a konkurencieschopnosti chystáme minúť 295 mil. eur (18 440 eur na človeka).

iness.sk, 24.5.2012

Petržalská hacienda za 185 eur ročne?

Radovan Ďurana

Asi jedným z najdiskutovanejších pripravovaných opatrení druhej vlády Roberta Fica je zvyšovanie dane z nehnuteľností. Oficiálne parametre ešte nie sú známe, vraj sa špekuluje medzi daňou z podlahovej výmery a daňou z ceny. Detailov je minimum, objavili sa zatiaľ len hodnoty možnej odpočítateľnej položky 100 000 eur a očakávaný celkový výnos 150 miliónov eur.

Skôr ako uvedieme postup, ktorým sme sa dopočítali k hodnote 185 eur za petržalský byt, pýt postrehov k zvyšovaniu dane ako takej.

1) Rozhodujúci je cieľ zvyšovania tejto dane. Obhajcovia návrhu majú za cieľ **zvýšiť celkový daňový výber**, pretože súčasné príjmy štátu považujú za nedostatočné. Proti štátnej monopolu zvyšovať dane sa ekonomicky argumentovať dá len veľmi ťažko, kto má monopol na výber daní, ten berie a rozdáva. Daňovým poplatníkom ostáva argumentovať eticky a uctievať demokratický systém, ktorý im dáva šancu na zmenu po 4 rokoch. Tým diskusia skončila pre obidve strany, ostáva len handrkovanie o detaily, ako napríklad „zdaníme viac bohatých“, o vplyve na hospodársky rast („menej“ škodlivý vplyv na rast), o tom čo s dôchodcami v drahých bytoch, že daň z nehnuteľností je daňou na potenciálny výnos, nie reálna a podobne. Bohatí a bohatší platia zo svojich väčších a početnejších nehnuteľností vyššie dane už dnes, ale štátnej moci sa to zdá málo. Chce ich zdaníť viac, a zároveň rozšíriť definíciu bohatého. Hoci vnútorne človek súhlasí s tvrdením, že petržalský byt, kedysi odkúpený v katastrofálnom stave a na vlastné náklady zrekonštruovaný, nie je žiadnym luxusom, na konci dňa je rozhodujúca miera zdanenia. Ak sa spýtate svojich známych, koľko platia daň z nehnuteľností dnes, väčšinou nevedia. 10 -30 eur ročne je často kráť menej ako mesačný paušál za mobil. Pričom málokto čo i len tuší, že firmy už dnes platia 6 eur/m², čo je 18 krát viac, ako sa platí za byt v Petržalke (0,39 eur/m²). Toto samozrejme nemá byť argument pre zvyšovanie existujúcej dane. Má byť pripomenutím, že daň už existuje, a

viac ako na hon na bohatých či ekonomický rast sa treba pýtať, na čo chce štát vyššie príjmy. **Tvrdíme, že zvyšovanie daňovej záťaže znamená zvoliť si ľahšiu cestu, hoci v štátnom rozpočte ešte stále existuje značný priestor na úspory a dane zvyšovať netreba.**

2) Do pozornosti by sme chceli tiež dať skôr „štrukturálny“ aspekt zvyšovania tejto dane. Sadzby dnes určujú obce, minimálnu a maximálnu úroveň štát. Obce boli dosiaľ pri bytoch veľmi opatrné s ich zvyšovaním, maximu sa skôr vyhýbali, často čelili nedostatkom, evidovali daňové pohľadávky. Dôvod bol jednoduchý, richtár mal v miestnej krčme problém vysvetliť kamarátom, prečo by mali platiť do obecného rozpočtu viac. Je to priamy vzťah, v ktorom daňovník často osobne pozná toho, kto schvaľuje zvyšovanie daní. Nečudo, že podstatne rýchlejšie narástli sadzby z „podnikateľských“ nehnuteľností. Nech už boli dôvody nízkych daní z bytov akékoľvek, dnes by mal do tohto procesu vstúpiť štát razantným zvýšením minimálnych sadzieb a následným obmedzením transferov obciam zo štátneho rozpočtu. Hoci aj dnes obce závisia na štátnych transferoch, dôjde k významnému zásahu do ich slobody – možnosti zvyšovať svojich a lákať nových obyvateľov nižšími sadzbami dane. **Ide o obmedzenie procesu decentralizácie. Naruší sa osobná väzba zdaneného a daniaceho.** Treba zopakovať, cieľom navrhovaného zvyšovania daní z nehnuteľností je viac peňazí v štátnej, nie obecnej kase.

Pre úplnosť ešte uvádzame tri faktory súvisiace so zvyšovaním tejto sadzby:

1. Zdaňovanie vysokopríjmových ľudí, hoci nie priamo cez daň z príjmu, ale formou majetkových daní, má podobné negatívne efekty na tvorbu bohatstva ako vyššia daň z príjmu, len trochu inak rozložené v čase. Zvyšovanie dane z príjmu odrádza od zvyšovania pracovného nasadenia, dane z majetku odrádzajú od úspor a investícií do dlhodobých statkov.

2. Daň bolí, a štát môže prísť o očakávané výnosy. Kupujúci z pohraničia môžu preferovať nehnuteľnosti z druhej strany hranice, v prípade rekreačných nehnuteľností majú na výber ešte viac možností. Daňová optimalizácia bude možná aj inými formami, v tomto prípade hlavne fragmentovaním cez spolupodielové vlastníctva, či odkladaním kolaudácie.

3. Daň z nehnuteľností odtrháva vlastníka od nehnuteľnosti. Majetok nie je definovaný vnútornou hodnotou, ktorú vlastník pripisuje svojmu vlastníctvu, ani trhovou hodnotou, ale fiktívnou cenou na základe cenovej mapy (cena určená bez toho, aby prebehla transakcia). Typickým príkladom je situácia, keď náhle vzrastie cena nehnuteľnosti (napr. príchodom významného zamestnávateľa do blízkosti alebo výstavbou obchodného centra). Alebo situácia, keď vám pred panelákom postaví diaľnicu, a vy budete dovtedy, kým niekto nepredá byt, platiť daň z pôvodnej ceny (ak sa bude vychádzať z neaktuálnych cenových máp).

Snaha odstrániť tieto disproporcie stojace v ceste zámeru zdaníť „sociálne silných“ by pri existencii takmer 2 miliónov bytových jednotiek na Slovensku mohla vytvoriť extrémne komplikovaný systém.

185 eur ročne

Kľúčovým nástrojom pre fungovanie novej dane bude cenová mapa nehnuteľností, ktorá daňovému úradníkovi prezradí, koľko by mal od majiteľa pýtať. Keďže takáto mapa v podrobnej štruktúre neexistuje a „hrubá“ cenová mapa s cenami na úrovni okresov nie

je dostupná, parametre novej dane sa dajú len odhadovať.

My sme na to použili najväčšiu voľne dostupnú databázu nehnuteľností na Slovensku, server reality.sk. Nasledujúce prepočty sú založené na výberovej vzorke z reality.sk, ktorá zahŕňa 70 000 nehnuteľností na predaj, zhruba 4% celkového počtu bytov a domov na Slovensku.

Sme si vedomí toho, že jednotlivé segmenty ako cenové, tak geografické, majú rôznu „obrátkovosť“ na trhu nehnuteľností, preto ich proporčné zastúpenie nemusí zodpovedať realite proporcií bytového fondu na Slovensku. My sme upravili len výrazne nadproporčne zastúpenú Bratislavu. Aktuálna ponuka všetkých bytových jednotiek na reality.sk predstavuje 1/11 bratislavského bytového fondu a 1/31 mimobratislavského, tieto pomery sme aplikovali aj na všetky cenové stupne. Nasledujúce čísla teda berte najmä ako ilustračné cvičenie.

Nasledujúca tabuľka obsahuje odhadované počty nehnuteľností v jednotlivých cenových pásmach s hodnotou nad 100 000 eur na základe údajov z reality.sk:

Celkový počet bytových jednotiek na Slovensku je okolo 1 800 000, z toho v Bratislave

okolo 200 000. Daň by teda pri odpočítateľnej položke 100 000 eur platilo cca. 27% majiteľov nehnuteľností. V Bratislave by to však bolo asi 60% majiteľov. Dá sa povedať, že v meste na Dunaji by sa priemer premenoval na luxus.

Aká by musela byť sadzba, aby sa vyzbieralo očakávaných 150 miliónov? Na základe hore uvedených dát je **odhad sadzby 0,37%** (0,327% lineárnymi splajnami, resp 0,424% aproximáciou polynómom) na hodnotu nehnuteľnosti presahujúcu 100 000 euro. Za byt s cenou 150 000 eur by ste tak platili **dodatčnú daň 185 euro** ročne. Ak sme nadhodnotili počet „luxusných“ bytov, daň môže byť pochopiteľne vyššia. Dúfajme, že vyzbierané peniaze vláda aspoň využije „rozumné“, napríklad na stavbu ďalšieho polo-prázdného terminálu.

Na záver, jedna útecha. Text nasledujúcej skladby bol reakciou na viac než 90% zdanenie príjmov bohatých (pre nezainteresovaných: Harold Wilson bol britským laburistickým premiérom v 60 a 70-tych rokoch minulého storočia, Edward Heath bol konzervatívny politik, ktorý bol v 70-tych rokoch rovnako premiérom, Beatles chceli poukázať na to, že je jedno, či vám štát stúpi na krk ľavou alebo pravou nohou):

Taxman (George Harrison, The Beatles)

Let me tell you how it will be
There's one for you, nineteen for me
Cos I'm the taxman, yeah, I'm the taxman
Should five per cent appear too small
Be thankful I don't take it all
Cos I'm the taxman, yeah I'm the taxman
If you drive a car, I'll tax the street
If you try to sit, I'll tax your seat
If you get too cold I'll tax the heat
If you take a walk, I'll tax your feet
Taxman!
Cos I'm the taxman, yeah I'm the taxman
Don't ask me what I want it for (Aahh Mr. Wilson)
If you don't want to pay some more (Aahh Mr. Heath)
Cos I'm the taxman, yeah, I'm the taxman
Now my advice for those who die
Declare the pennies on your eyes
Cos I'm the taxman, yeah, I'm the taxman
And you're working for no one but me
Taxman!

eTrend, 31.5.2012

Koľko stojí zamestnanie

Martin Vlachynský

Do zamestnania chodíme, aby sme vytvárali hodnoty pre seba, svojho zamestnávateľa, a tým aj pre celú spoločnosť. No vďaka vládnym politikám sme neraz konfrontovaní s opačným prípadom. Pracovné miesto nevytvára, ale naopak spotrebovávajú hodnoty.

Pôvodný Keynesov nápad zakopať flaše s peniazmi a nechať nezamestnaných ľudí ich hľadať sa nikdy neujal. No to neznamená, že štát sa nesnaží umelo vytvárať neproduktívne pracovné miesta na úkor tých produktívnych. Aktuálna vláda prisľúbila presunúť 70 miliónov z programu Vzdelávanie na program Zamestnanosť a sociálna inklúzia a vy-

tvorí tak 13 000 pracovných miest, teda asi 5380 eur na jedno pracovné miesto.

Štát bude rok platiť minimálnu mzdu aj s odvodmi za nezamestnaného, ktorého si zamestnávateľ musí ešte pol roka potom podržať. Minister Richter dúfa, že tretina takto zamestnaných ostane aj dlhšie, ale natíska sa otázka prečo by to mal zamestnávateľ robiť, keď mu ten nezamestnaný najskôr nevyhovoval. Odpoveď „pretože si ho odskúšal“ stojí na hlinených nohách – ak je „odskúšanie si“ zamestnanca také prospešné, prečo túto možnosť nedať všetkým nezamestnaným cez flexibilnejší zákonník práce, ale len

vyvolenej skupinke?

Tých 70 miliónov euro je len malá ochutnávka, na podporu zamestnanosti by malo smerovať ďalších 225 miliónov euro z iných programov. Odhady pri pôvodne nižšej sume hovorili o 2000-3000 nových pracovných miestach, odhad pre novú sumu prostriedkov ešte nebol spravený.

Pre porovnanie, Európska Komisia tento pondelok spustila pilotný program na podporu zamestnávania mladých. Mal by pomôcť 5000 mladým ľuďom vďaka rozpočtu 4 milióny euro, čo je 800 euro na osobu.

iness.sk, 25.5.2012

23 % proti hospodárskemu rastu

Radovan Ďurana

Text vznikol na základe otázok redaktorky denníka Pravda.

Otázka: Všetky firmy budú od januára platiť daň z príjmu vo výške 23 percent namiesto doterajších 19 percent. Oznámil to včera premiér Robert Fico. Ako sa to prejaví na fungovaní firiem? Ako to obmedzí, resp. ovplyvní ich fungovanie?

Existuje množstvo empirických príkladov, ktoré poukazujú na to, že konsolidácia založená na zvyšovaní daní nie je dobrá voľba. Úspešnejšie boli konsolidácie založené na šetrení.

Na druhej strane mainstreamová ekonómia vrátane nadnárodných organizácií ako OECD poukazujú na to, že najhoršia možná voľba zvyšovania daní je rast firemných daní.

Zavedenie plošného zvýšenia dane na 23% je v priamom rozpore so snahou podporovať hospodársky rast. Nehovoriac o tom, že firmy dokážu ďaleko pružnejšie reagovať na zhoršené podnikateľské prostredie, a vláda v konečnom dôsledku nemusí dosiahnuť plánovaný vyšší výber daní. Firmy môžu na pokles čistého zisku vplyvom vyššej dane o 4% reagovať rôzne. Obmedziť výrobu, presunúť výrobu, prepustiť zamestnancov, do-

vážať lacnejšie materiály. Ich reakcia bude závisieť od alternatívnych možností investovania zdrojov.

Otázka: Niektorí analytici tvrdia, že daň bude i tak v porovnaní s inými krajinami nízka. Dá sa vôbec robiť takéto porovnanie?

Porovnávanie sadzieb je zjednodušujúce, firmy čelia rôznej konkurencii, s rôznym vplyvom mzdových a kapitálových nákladov, krajiny majú rôznu vymožiteľnosť práva. S istotou však vieme, že navrhované zvýšenie zhorší podmienky na Slovensku, čo rozhodne nevylepší obraz Slovenska v zahraničí. Zvyšovanie daní výrobu a investície (domá-

ce aj zahraničné) určite nepriláka, skôr od-sunie.

Otázka: *Ako to môže štát firmám vrátiť, resp. ich prilákať, napríklad väčšími stimulmi, pre-súvaním eurofondov a pod.?*

Idea kompenzácie zvyšovania daní je vy-jadrením nepochopenia princípu zdaňova-

nia. Akýkoľvek výdavok štát, alebo fond EÚ musí byť najprv financovaný z daní. Ani EÚ ani vláda nemá zázračný prútik, ktorým dokáže z jedného vybrať eura urobiť dve. Práve naopak, administratíva a korupcia z jedného eura zjedna minimálne 10-20 cen-tov. A práve korupcia je veľkým strašiakom pre slovenské podnikateľské prostredie, v

minulosti sme sa stretli s mnohými príklad-mi klientelistického rozdeľovania voľných zdrojov. Najvhodnejším riešením je vyhnúť sa zvyšovaniu daní znižovaním výdavkov. Podnikateľské prostredie potrebuje plošné opatrenia, nie selektívnu pomoc.

iness.sk 25.5.2012

Klamstvá do poslednej sekundy

Martin Vlachynský

„Keď sa situácia stáva vážnou, musíte kla-mať!“ - šéf eurogroup Jean-Claude Juncker

Otvorené klamanie do očí občanov EÚ sa stalo bežným nástrojom euroúradníkov, ktorí za zavretými dverami rozosielať stovky mi-liárd EUR daňových poplatníkov kade-tade. Hoci viacerí nezávislí ekonómovia a think tanky, medzi nimi aj INESS, už dlhšiu dobu upozorňovali, že situácia Španielska je ne-udržateľná, z oficiálnych zdrojov sršal pred-stieraný optimizmus, ktorý sa neskôr zmenil na frašku. Dajme si spolu malý exkurz do nedávnej minulosti

Len pre pripomenutie, Španielsky problém nevznikol včera:

2/12/2010 - **Španielsko nepožiadalo EÚ o finančnú pomoc.** Španielsky premiér Jose Luis Rodriguez Zapatero vo štvrtok vylúčil, že krajina požiadala o finančnú pomoc z fondov Európskej únie.

7/4/2011 - **Španielsko tvrdí, že nepožiadalo o pomoc.** Španielsko nebude nasledovať susedné Portugalsko a nepožiadalo zahrani-čie o pomoc. Vo štvrtok to vyhlásila španiel-ska ministerka hospodárstva Elena.

13/4/2011 - **Španielsko zrejme nepožiadalo o pomoc, tvrdí šéf eurovalu.** Španielsko do-siahlo obrovský pokrok pri konsolidácii svoj-ho rozpočtu a o pomoc z Európskeho fondu finančnej stability (EFSF) pravdepodobne nepožiadalo, vyhlásil šéf fondu Klaus Regling.

Pred rokom či dvoma sa ešte mohlo jednáť o ekonomický analfabetizmus. No tvrdiť, že žiadna pomoc nie je treba minútu pred tým, ako zodvihnem telefón a o pomoc po-žiadam, už ťažko môže byť nevedomosť:

17/5/2012 - **Španielsko popiera run na banky.** Minister Fernando Jimenez Latorre dodal, že Bankia - konglomerát siedmich malých bánk sformovaný v roku 2010 - má „enormnú silu“.

30/5/2012 - **Španielsko popiera, že plán na záchranu Bankie bol prezentovaný ECB.** Minister Luis de Guindos v stredu pre médiá poprel správy, že vláda predložila ECB plán na rekapitalizáciu Bankie cez úverové ná-stroje ECB.

30/5/2012 - **ECB odmieta správy o re-kapitalizácii Bankie.** ECB nebola konzultova-ná a nevyjadrila žiadnu pozíciu na plány španielskych úradov rekapitalizovať hlavnú španielsku banku.

31/5/2012 - **Španielsko odmieta „nezmyselné“ správy o bailoute od MMF.** Španiel-sky minister hospodárstva odmietol reči o požiadavke na bailout od MMF ako „nezmyselný“.

31/5/2012 - **Šéfka MMF Lagarde odmieta rozhovory o pôžičke pre Španielsko.** Chris-tine Lagarde rázne odmietla, že rokujú o zá-chrannom pláne pre Španielsko. „Absolútne nie. Neexistuje štúdia záchranného progra-mu MMF pre Španielsko alebo diskusia o takej možnosti, v žiadnom prípade.“

3/6/2012 - **Španielsko odmieta, že by ho Nemecko žiadalo použiť EFSF.** „Nebol žia-den tlak, žiadna požiadavka minulý týždeň, ani pred tým,“ povedal hovorca španielskej

vlády.

6/6/2012 (streda) - **Španielsko popiera bailout pre banky.** Španielsky minister hos-podárstva bol donútený poprieť správy, že Španielsko zháňa medzinárodnú pomoc pre svoje banky.

8/6/2012 (piatok) - **Madrid poprel pomoc.** Minister financií Fernández Currás povedal, že informácie o žiadosti o pomoc sú faloš-né. Nepožiadala o ňu dovtedy, kým nebude mať informácie o stave bankového sektora od auditorských firiem a Medzinárodného menového fondu (MMF), ktorý ich zverejní v pondelok.

Mala aj slovenská vláda dáky názor? Prekvapujúco mala:

8/6/2012 (piatok, 16:45) - **Španielsko o pomoc nepožiadalo. Bude čakať.** Slovenský minister financií Peter Kažimír (Smer-SD) špekulácie o telekonferencii „absolútne po-piera“. „Úlohou ministrov financií nie je šíriť paniku. Nebudem sa podieľať na kampani médií alebo niektorých konkrétnych politi-kov, ktorí žijú v duchu čím horšie, tým lepšie,“ vyhlásil Kažimír na dnešnej tlačovej konfe-rencii v Bratislave.

V tomto duchu všetci vytrvali až do posled-ného okamihu:

9/6/2012 (sobota, minúty pred telekonfe-renciou, na ktorej sa dohodla pomoc). **Špa-nielsko: bailout nie je nutný.** „Nenastala žiadna zmena,“ odpovedala hovorkyňa na otázku, či vláda zmenila svoju včerajšiu po-zíciu čeliac intenzívnym tlakom.

Ak ste si neurobili záver po klamstvách o Grécku, môžete si ho utvoriť teraz. O tom, koľko pošlú slovenskí daňoví poplatníci špa-nielskym bankám, sa dočítate v nasledujú-com článku.

iness.sk 12.6.2012

Liberty Camp 2012

Šiesty ročník medzinárodného vzdelávaci-eho podujatia The Liberty Camp 2012 sa uskutočnil už tradične posledný júnový týž-deň vo Vrútkach. V dňoch 24 - 30.6. 2012 zorganizoval INESS v spolupráci s ameri-kým The Language of Liberty Institute kemp bohatý na prednášky a diskusie, nechýbal workshop pre študentov, debatný klub, či diskusný panel s lektormi „Ask me what you

want“. Tento rok bolo podujatie pestré nielen na obsah, ale aj na národnosti, slovenských študentov, ktorí tvorili väčšinu, doplnili štu-denti z 8 krajín a prednášajúci zo 4 krajín.

Po prednáškach z oblasti ekonómie a filo-zofie, či etiky slobody, ktoré prezentovali Glenn Cripe (USA) a Andy Eyschen (Austrália), nás ďalší lektor Robin Coerner (UK) oboznámil s problematikou bankovníctva, inflácie a mo-

netárnych systémov. Do základov rakúskej ekonómie nás uviedol Radovan Ďurana z INESS a svoje vedomosti o tejto ekonomic-kej škole si študenti prehĺbili v „reading ses-sion“. Po minuloročnom úspechu Harold Kraemer (USA) aj tento rok zaujal prednáš-kou o investovaní a kontroverzná téma o právach nosenia zbraní opäť vyvolala dlhú diskusiu. Či sa rozpadne eurozóna a ako veľ-

mi sa prehýbala eurokríza, sme sa dozvedeli od Juraja Karpiša. Ďalší z členov tímu INESS, Martin Vlachynský, sa vo svojej prednáške pokúsil odpovedať na otázku, kedy sa minú prírodné zdroje.

Študenti si mohli precvičiť svoje jazykové a argumentačné schopnosti v debatnom klube a vo workshope na tému „Európska únia“, v ktorej prezentovali svoje stanoviská „za“ alebo „proti“. V rámci voľného popoludnia bola zorganizovaná návšteva Bojnického zámku, návšteva mesta Martin, kde práve prebiehalo kultúrne podujatie Dotyky a spolenia.

Tento ročník by sme mohli zhodnotiť ako mimoriadne úspešný nielen vďaka bohatému programu, či skúseným lektorom, ale aj výborným študentom, ktorí nám dokázali nekonečnými diskusiami, že sa chcú zdokonaľovať v angličtine, sú schopní logicky a konštruktívne myslieť, a majú záujem o diaľku okolo seba.

Niekoľko reakcií z ich strany:

„Liberty Camp je pre mňa synonymom vzácnnej príležitosti stretnúť zaujímavých ľudí, zúčastniť sa skvelých prednášok na témy, ktoré v škole zostávajú nepovšimnuté, pýtať sa, uvažovať, diskutovať...určite jeden z najlepších zážitkov môjho života.“ Barbora Sýkorová

„The camp was great. Meeting new people from many different countries while practising English language and learning many interesting things about liberty and austrian economics from great lectures presented by great lecturers. So this is what I like and I would recommend it to everybody, especially people who think liberty is the greatest worth.“ Martin Sivák

„Liberty Camp mi jednoducho priblížil myšlienky slobody, ale aj otvoril oči čo sa týka sveta financií. Predovšetkým mi LC umožnil spoznať skvelých ľudí, kamarátov. Už len počúvať Andyho a Glenove zážitky a skúsenosti bola veľká škola.“ Filip Halama

„V prvom rade som bola veľmi rada, že som mohla spoznať tak skvelých a zaujímavých ľudí ochotných tak cestovať aj pol sveta, aby sa nám venovali. Za týždeň som sa oboznámila s pre mňa novými teóriami, názormi a získala som množstvo podnetných ideí. Zároveň sme mali priestor na zlepšenie jazykových zručností v anglickom jazyku“ Patrícia Benická

„Týždeň strávený na Liberty campe 2012 vo Vrútkach bol po Seminári Rakúskej školy ekonómie pre mňa osobne ďalším posunom v pohľade na svet očami človeka zaujímavejšieho sa o myšlienky slobody. Osobne, čo by som najviac vyzdvihol, bola samozrejme ani nie tak náplň prednášok ako samotné diskusie a možnosť rozprávať o témach, o ktorých je náročné diskutovať aj v slovenskom jazyku. Vitám podobné akcie vzdelávacieho typu, ktorých náplňou je na jednej strane

predstaviť myšlienky slobody a zároveň na druhej strane socializovať sa s inými ľuďmi prostredníctvom diskusií, spoločných obedov apod.“ Juraj Zamborský

Týmto sa chceme poďakovať všetkým lek-

torom a našim sponzorom Nadácie Tatra banky, International Republican Institute a spoločnosti Arko s.r.o. za ich láskavú podporu.

NADÁCIA
T A T R A B A N K Y

Cena štátu

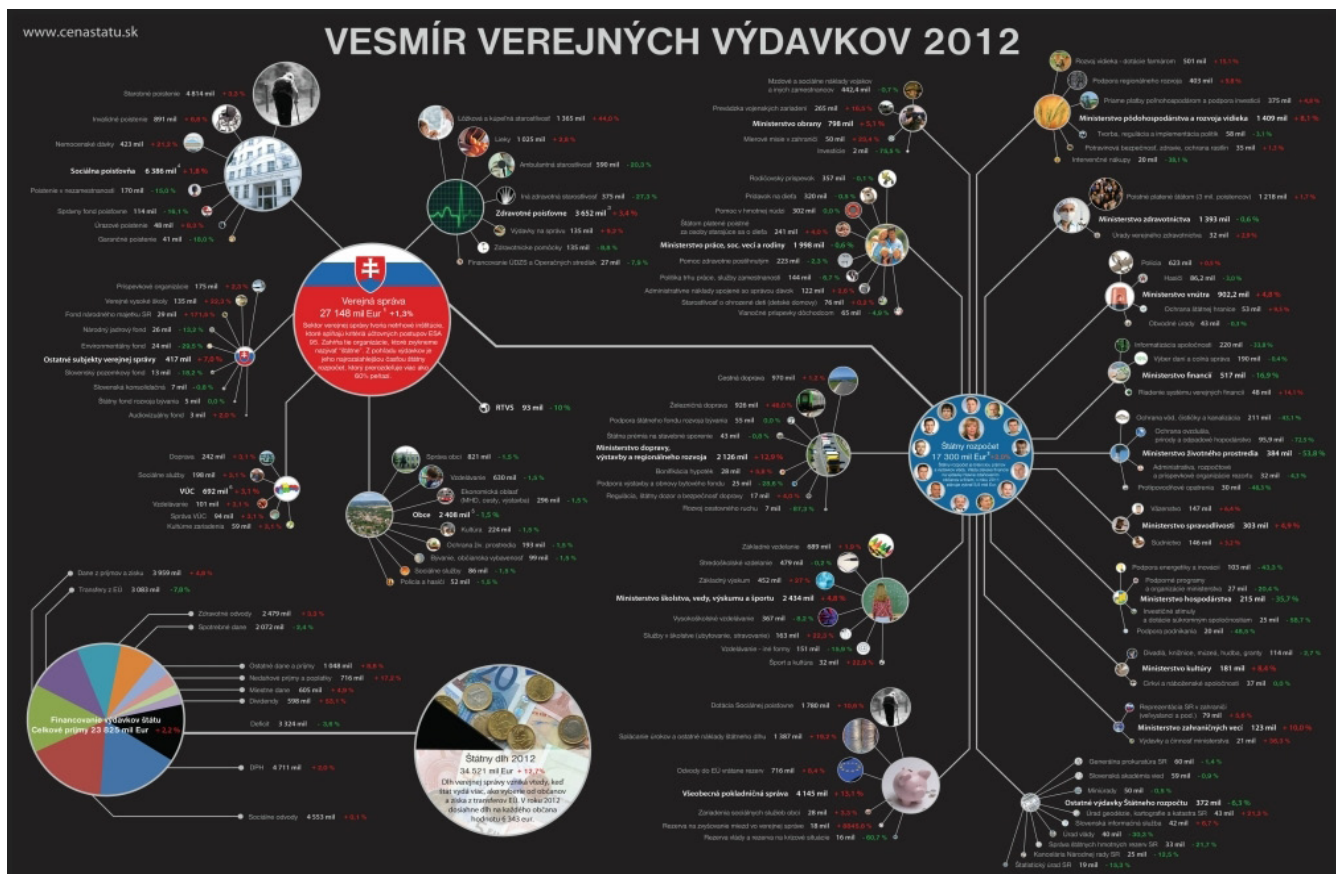
Vesmír verejných výdavkov 2012

Na stránke Cena štátu nájdete aktualizovaný plagát Vesmír verejných výdavkov pre rok 2012. Ide o vizualizáciu tokov verejných financií a indikácie medziročných zmien, ktorej úlohou je sprístupniť zdanlivo zložitú problematiku verejných financií bežnému

čitateľovi. Tento rok sme pridali nové informácie – príjmy verejnej správy a štátny dlh. Projekt realizujeme vďaka podpore Nadácie Tatrabanky. Nenechajte sa pomýliť fotkami vlády – rozpočet na tento rok má na svedomí ešte predchádzajúca vláda.

Vesmír verejných výdavkov bol pretavený aj

do fyzickej podoby – pekné plagáty vo formáte B2 si môžete objednať na stránkach iness.sk alebo zakúpiť osobne. Na konci leta poputujú plagáty tak ako každý rok aj na cca 330 stredných škôl na Slovensku, ktoré majú v osnovách náuku o spoločnosti alebo ekonomické predmety.

www.cenastatu.sk

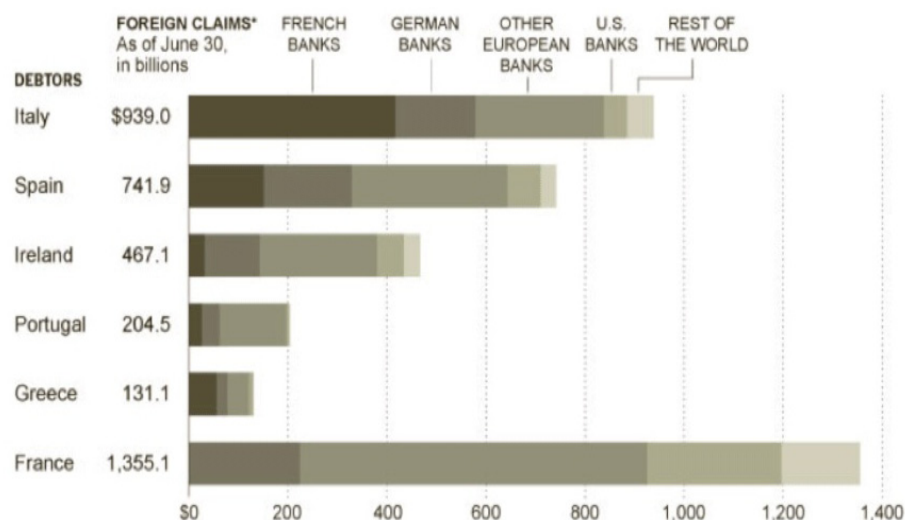
Porovnanie

Kto, komu a koľko

Aktuálna kríza v eurozóne je spôsobená nekontrolovaným nárastom verejných výdavkov a cenových bublín, najmä na trhu nehnuteľností, stimulovaných lacným Eurom. Toto sa udialo za výdatnej pomoci bánk, ktoré boli prostredníkom distribujúcim lacné Eurá od ECB. Výsledkom sú štáty, ktorým už nikto nechce požičať, a banky, ktoré majú na súvahách stovky miliárd nereálne ocenených aktív.

Obrázok znázorňuje výšku verejných a súkromných úverov od zahraničných bánk v jednotlivých štátoch. Ľahko sa dá z neho vyodiť, kto bude kedy kričať o pomoc. Problémy v Grécku sa týkali najmä francúzskych bánk, v Španielsku sú na tom s Nemcami rovnako. To sa nedá už povedať o Taliansku. Ak sa táto krajina otvorene zosunie do problémov, francúzske banky môžu začať panikáriť.

Čo keď sa do solvenčnej krízy dostane aj samotné Francúzsko? To v tom budeme už všetci.

INESS na Pohode

Na najväčšom letnom festivale Pohoda mal svoje zastúpenie aj INESS. Martin Vlachynský bol v sobotu podvečer pozvaný časopisom .týždeň diskutovať o ekonomickej kríze do jeho stanu. Okrem otázok moderátora Lukáša Krivošíka priestor k otázkam o možnom ekonomickom vývoji vo svete alebo budúcnosti eura dostali aj návštevníci festivalu.

Európa: čas šetrenia alebo rastu?

Obracia sa EU doľava? Malo by odísť Grécko z eurozóny?

Aj o týchto otázkach diskutoval Juraj Karpiš z INESS dňa 11.6. 2012 v Banskej Bystrici v rámci série diskusií Café Európa na tému Európa: čas šetrenia alebo rastu spolu so zakladateľom a šéfredaktorom portálu Jeto-tak.sk Michalom Havranom a moderátorom Braňom Dobšínským.

Reformné fórum: „Súboj s deficitom: dane vs. úspory“

Na diskusnom seminári Súboj s deficitom: dane vs. úspory vystúpil dňa 4.6. 2012 aj Radovan Ďurana z INESS v paneli „Možnosti konsolidácie verejných financií a ich dôsledky na podnikateľské prostredie a obyvateľov“.

Videozáznam z prednášky je [dostupný tu](#). Ďalšími diskutujúcimi boli Jozef Kollár, podpredseda výboru NR SR pre financie a rozpočet; Ronald Ižip, analytik TRIM Broker a Peter Gonda, riaditeľ Konzervatívneho inštitútu M.R. Štefánika.

Seminár v rámci cyklu Reformné fórum organizoval Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika. Prezentáciu Radovana Ďurana si môžete [pozrieť tu](#).

Free Market Road Show 2012 v Slovinsku

V záverečnej sérii konferencií Free Market Road Show 2012 dňa 25.5. 2012 v Lublanske vystúpil aj Richard Ďurana z INESS v paneli „Harmonizácia vs. konkurencia: Ako sa vrátiť na cestu rastu?“. Témou jeho príhovoru bolo duševné vlastníctvo, kde spochybnil tézu, podľa ktorej je duševné vlastníctvo podmienkou inovatívnosti a poukázal na to, že generuje tzv. „duševné monopoly“, ktoré naopak inovácie brzdia. Ďalšími panelistami boli Dr. Jože P. Damijan, University of Ljubljana, Slovenia; Dr. Razeen Sally, University of Singapore, Singapore; Dr. Peter Groznik, Gorenje, Slovenia; Dr. Anže Burger, University of Ljubljana, Slovenia a Dr. Edward Stringham, Fayetteville State University, USA.

Pro/Anti Market

PRO MARKET

Švédsko proti eurovalu

Na otázku Európskeho mechanizmu pre stabilitu panuje v eurozóne až nekritická zhoda. Avšak stačí prekročiť pomyselnú euro-hranicu a zdá sa, že ľudia za ňou premýšľajú iným spôsobom.

„Zvyšovanie finančných zdrojov, ktoré ekonomicky silnejšie krajiny poskytujú tým slabším v regióne, nie je cesta ako vyriešiť dlhových kríz, ktorá zaplavuje kontinent,“ jasne prehlásil švédsky premiér Fredrik Reinfeldt. „Odpoveďou sú národné reformy posilňujúce konkurencieschopnosť,“ dodal.

Švédi vedia o čom hovoria. Po rozsiahlej recesii začiatkom 90. rokov minulého storočia vo vzácnnej zhode pravicové aj sociálno-demokratické vlády stavili na znižovanie daní a dereguláciu podnikateľského prostredia.

Výsledok? Čerstvý odhad deficitu švédskych verejných financií hovorí o schodku 0.7% tento rok a 0.4% na budúci. Švédsky minister financií predpokladá, že pripravovaná reforma daní poskytne priestor na zníženie korporátnej dane z dnešných 26.3% o dva percentuálne body. Aj to je jeden z dôvodov, prečo je Švédsko podľa Svetovej banky 14. najlepšia krajina na svete pre podnikanie.

Švédsko je odporcom aj ďalších nápadov Komisie, najmä čo sa týka dane z finančných transakcií, s ktorou má táto krajina veľmi zlé vlastné skúsenosti.

ANTI MARKET

Reakcia EÚ na krízu: Unáhlená a škodlivá

Think tank New Direction, zaoberajúci sa európskymi záležitosťami, v spolupráci s

českým Centrom pro studium demokracie a kultury v marci publikoval zaujímavú štúdiu, ktorá zaostrila na legislatívnu reakciu EÚ na krízu. Preskúmala všetky relevantné legislatívne kroky od pádu Lehman Brothers v septembri 2008 až po december 2011. Plné znenie štúdie nájdete tu, my vám ponúkame zhrnutie.

- Prílev EÚ legislatívy bol bezprecedentný: od septembra 2008 do decembra 2011 (obdobie 40 mesiacov) pripravila EÚ – len pod hlavičkou “kríza” – 68 legislatívnych textov, ktoré majú spolu 2,575 strán.

- Koncom decembra 2011 bolo 52 z nich adoptovaných a plne platných.

- Okrem 30 regulácií, ktoré adoptujú medzinárodné účtovné štandardy, dve tretiny z ostávajúcich návrhov predstavovalo vznik úplne novej regulácie.

- Väčšina návrhov bola vytvorená len Európskou Komisiou, alebo bola použitá skrátená procedúra spolurozhodovania Rady a Parlamentu.

- 68 návrhov bolo sprevádzaných len 19 opisnými vyhodnoteniami dopadov a 18 verejnými konzultáciami, ktoré v priemere trvali len 50 dní (štandard je aspoň 2 mesiace). Napríklad kľúčová zmena Paktu rastu a stability prebehla bez vyhodnotenia dopadov a bez verejných konzultácií.

- Spomínaný prístup viedol vo väčšine prípadov ku chabo pripraveným návrhom ako bolo predvedené (v štúdii) na príklade návrhu schém garancie vkladov.

Štúdia prichádza so záverom, že EÚ reagovala unáhlene tým, že tvorila jeden zákon za druhým, bez toho aby vôbec dokázala vynútiť už existujúce podmienky, a tým, že sa náhli-

la za legislatívnymi riešeniami s minimálnym vyhodnotením ich dopadov a diskusiou.

Deň daňovej slobody o 6 dní neskôr

Deň daňovej slobody ako pomyselná hranica, ktorá rozdeľuje rok na dve obdobia – v prvom zarábajú daňoví poplatníci na pokrytie výdavkov vlády a v tom druhom pracujú na seba. Každoročne sa vypočítava ako podiel výdavkov verejného sektora na hrubom domácom produkte. Iný, uchopiteľnejší prepočet s väčšou vypovedacou hodnotou pre pracujúceho človeka, prináša New Direction, ktorý spojil sily s Institute Molinari a Ernst and Young s metodológiou skutočnej daňovej sadzby jednotlivca.

Skutočná daňová sadzba jednotlivca (teda súčet odvodov, dani z príjmu a dani z pridanej hodnoty v pomere k hrubej mzde) prenášobnosť 365 určí deň daňovej slobody.

Porovnanie krajín EÚ27 v nasledujúcej tabuľke:

2012 Tax Liberation Day Calendar

APRIL	11	Malta
MAY	10	Cyprus
	11	Ireland
	12	United Kingdom
	18	Bulgaria
	23	Spain
	26	Luxembourg
	31	Greece
JUNE	03	Portugal
	06	Denmark
	07	Slovenia
	08	Poland
	11	Estonia
	14	Finland
	18	Netherlands
	18	Czech Republic
	18	Lithuania
	21	Slovakia
	23	Romania
	25	Latvia
JULY	03	Italy
	08	Sweden
	12	Germany
	13	Hungary
	16	Austria
	26	France
AUGUST	05	Belgium

Slovensko sa napriek tvrdeniam, že jeho daňové príjmy patria medzi najnižšie, dostalo až na 10 priečku zospodu. Oproti minulému roku sa dokonca posunulo o tri miesta nižšie a Slováci tak pracujú na štát o 6 dní dlhšie.

JURAJ KARPIŠ: EKONOMICKÝ VÝZNAM ZLATA AKO KOMODITY S MONETÁRNYM DOPYTOM

Prečo rástla cena zlata posledné desaťročie? Možno považovať zlato za peniaze? Je zlato v bubline?

Odpovede aj na tieto otázky hľadáme v publikácii Ekonomický význam zlata ako komodity s monetárnym dopytom, ktorú si v INESS môžete zakúpiť za 3,99 eur.

PHILIPP BAGUS: TRAGÉDIA EURA

Slovenské vydanie: (c) TRIM Broker a INESS

Rok 2011, 160 strán

Knihu si môžete za cenu 9,50 Eur zakúpiť v INESS alebo v obchode vo vašom meste.